

Львівський національний університет імені Івана Франка;
Львівський державний університет внутрішніх справ МВС України;
Український центр соціально-правових досліджень

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ПРАВА

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

«ЕВОЛЮЦІЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АГРАРНИХ, ЗЕМЕЛЬНИХ ТА ЕКОЛОГІЧНИХ ВІДНОСИН»,

присвяченої 90-річчю професора Н.І.Титової

18 листопада 2016 р.

Львів
2016

УДК 349.4

У збірнику представлено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Еволюція правового регулювання аграрних, земельних та екологічних відносин», присвяченої 90-річчю професора Н. І. Титової, проведеної 18 листопада 2016 року у Львівському національному університеті імені Івана Франка. Також розміщено вибрані праці д.ю.н., професора Н. І. Титової, які впорядковані Я.З. Гаєцькою-Колотило.

Матеріали опубліковано в авторській редакції.

Редакційна колегія:

- проф.Пилипенко П.Д.;
- к.ю.н. Барабаш Н.П.;
- доц. Ващишин М.Я.;
- доц. Гаєцька-Колотило Я.З.

Актуальні проблеми соціального права. Еволюція правового регулювання аграрних, земельних та екологічних відносин. Матеріали міжнар. наук.-практ. конференції (м. Львів, 18 листопада 2016 р.) за заг. ред. П. Д. Пилипенка – Львів, 2016. – 314 с.

УДК 349.4

© Колектив авторів, 2016
© Львівський національний університет імені Івана Франка; 2016
© Львівський державний університет внутрішніх справ МВС України; 2016
© Український центр соціально-правових досліджень, 2016

3. Конвенція про охорону біологічного різноманіття [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_030
4. Про ратифікацію Конвенції про охорону біологічного різноманіття : Закон України від 29.11.1994 № 257/94-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – № 49. – Ст. 433.
5. Решение V/6. Экосистемный подход [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tematea.org/russian/?q=node/262>
6. Про затвердження Загальнодержавної програми охорони та відтворення довкілля Азовського і Чорного морів : Закон України від 22.03.2001 № 2818-VI // Відом. Верхов. Ради України. – 2001. – № 28. – Ст. 135.
7. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики в Україні на період до 2020 р. : Закон України від 21.12.2010 р. № 2818-VI // Відом. Верхов. Ради України. – 2011. – № 26. – Ст. 218.

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГАРАНТІЙ І ЗАХИСТУ ПРАВ КОРИСТУВАЧІВ ОБ'ЄКТІВ РОСЛИННОГО СВІТУ

Тулїна Ельбіс Євгенівна

асистент кафедри екологічного права

*Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
м. Харків, Україна*

*Науковий керівник – доктор юридичних наук,
доцент Соколова Алла Костянтинівна,*

*Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
завідувач кафедри екологічного права.*

Однією з основних цілей державної екологічної політики, передбачених Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» від 21 жовтня 2010 р., № 2818-VI, є забезпечення екологічно збалансованого природокористування, в тому числі й використання рослинного світу[1].

У цьому контексті варто зазначити, що екологічні права природокористувачів забезпечуються шляхом установлення в законодавстві відповідних гарантій і порядку захисту цих прав. Підкреслимо, що Законом України «Про рослинний світ» не передбачаються норми щодо гарантій і захисту прав користувачів об'єктами рослинного світу.

У теорії держави та права під гарантіями розуміється система узгоджених факторів, що забезпечують фактичну реалізацію і всебічну охорону прав та свобод людини [2]. М. К. Черкашина запропонувала власну класифікацію юридичних гарантій права природокористування за метою використання на: а) превентивні, спрямовані на попередження правопорушень, б) відновлюючі, спрямовані на усунення або відшкодування негативних наслідків правопорушення і в) штрафні, спрямовані на реалізацію юридичної відповідальності [3, с. 10].

У ст. 10 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» міститься загальний перелік гарантій екологічних прав громадян. Про захист

прав громадян у сфері охорони довкілля йдеться у ст. 11 цього Закону, де закріплено загальне правило, за яким держава гарантує своїм громадянам реалізацію екологічних прав, наданих їм законодавством. Порушені ж їх права в цій галузі мають бути поновлені, а їх захист здійснюється в судовому порядку згідно із законодавством України [4].

Поресурсне законодавство України теж передбачає гарантії й захист користувачів щодо окремих природних об'єктів. Так, ст. 35 Закону України «Про тваринний світ» установлює гарантії й захист прав власників і користувачів об'єктами тваринного світу; ст. 25 Кодексу України про надра – захист прав користувачів надр, а п. 2 ст. 26 цього ж Кодексу вказує на можливість судового захисту права користування цими природними ресурсами; ст. 24 Лісового кодексу України – захист прав власників лісів, лісокористувачів і громадян.

Зауважимо, що ст. 55 Закону Республіки Беларусь «О растительно мире» теж передбачає положення щодо захисту і гарантії прав користувачів об'єктами рослинного світу [5].

На думку М. К. Черкашиної, на сучасному етапі в Україні відбувається процес розширення обсягу прав суб'єктів у сфері природокористування, зумовлений виникненням у них нових інтересів, охоронюваних законом, а також появою правових можливостей для реалізації суб'єктивного права користування природними ресурсами. Одним із найбільш важливих засобів здійснення цього суб'єктивного права є юридичні гарантії та їх система, без чого неможливо забезпечити кожному природокористувачеві безперешкодне здійснення комплексу наданих йому прав, зокрема, права на користування природними ресурсами [3, с. 3].

Отже, з нашої точки зору, Закон України «Про рослинний світ» має містити окрему статтю, присвячену гарантіям і захисту прав користувачів об'єктів рослинного світу, в якій зазначатиметься, що порушені права цих користувачів підлягають відновленню, а збитки, завдані їм у зв'язку з порушенням чи обмеженням їх прав, підлягають відшкодуванню в повному обсязі й у судовому порядку, встановленому законодавством.

Використані джерела

1. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року : Закон України від 21 груд. 2010 р. № 2818-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 26. – Ст. 218.
2. Теорія держави і права. Академічний курс : підручник / М-во освіти і науки України. – 2-е вид., перероб. і допов. – Київ : Юрінком Інтер, 2006. – 685 с.
3. Черкашина М. К. Юридичні гарантії права природокористування : автореф. дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / М. К. Черкашина. – Харків, 2008. – 20 с.
4. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25 черв. 1991 р. № 1264-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.
5. О растительно мире : Закон Республики Беларусь [Электронный ресурс]: от 14 июня 2003 г. № 205-3 // Национальный правовой Интернет-портал Республики Беларусь. – Режим доступа: <http://www.pravo.by/main.aspx?guid=3871&p0=h10300205&p2={NRPA}> (дата обращения: 01.03.2016). – Загл. с экрана.